

Otvorené dáta ako kľúčový prvok občianskej participácie

Participatívne plánovanie, riadenie a kontrola samosprávy

Konferencia: **INSPIRUJME SE ...**"otvorenosťou"

27.–28.11.2013, Bratislava

OZ Utopia - www.utopia.sk

Gabriel Lachmann

Agenda

- Utopia
- Participatívny rozpočet (PR)
- Samospráva – realita, možnosti, utópie
- Potenciál prepojenia PR s Linked OpenData
- Výzvy

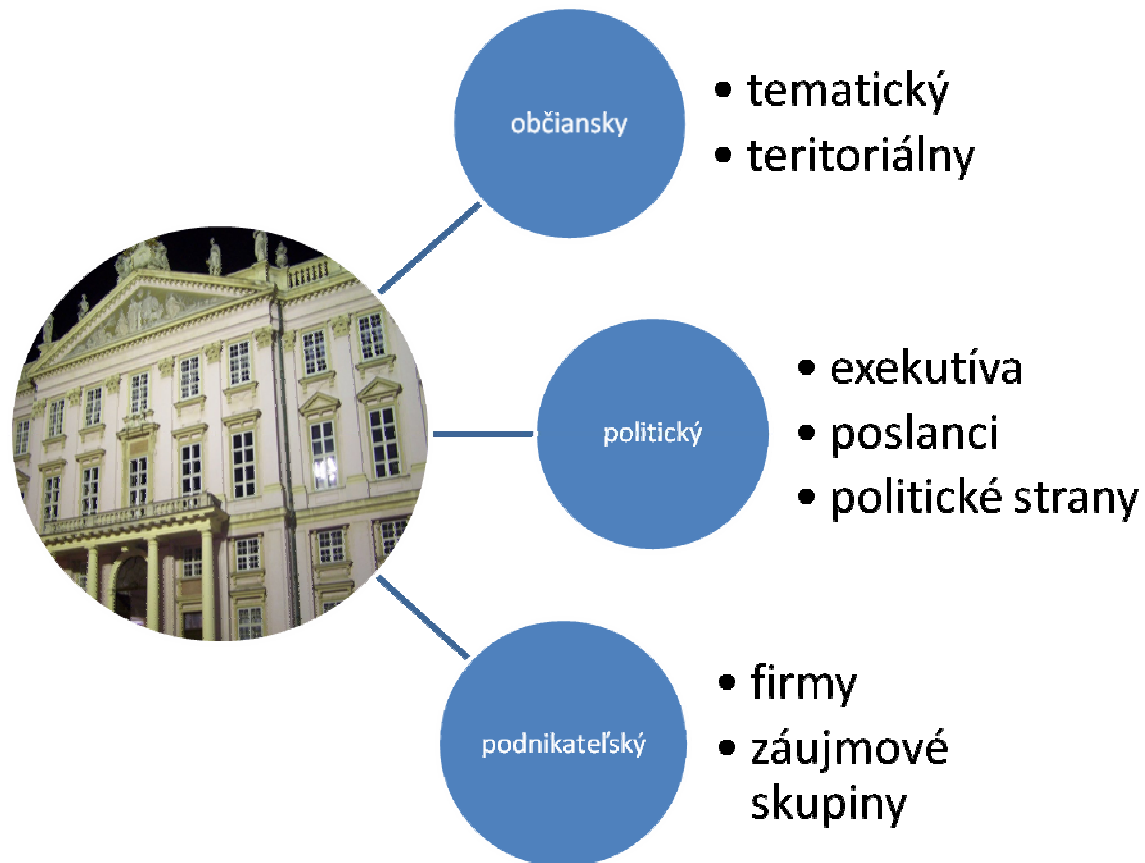
OZ Utopia

- Filozofická, metodická a technologická podpora pre obyvateľov, komunity, NGOs, samosprávy a rezorty vo V4 regióne
- Regionálne a záujmové prepojenie mikro-sietí/**komunit** pomocou participatívneho stromu
- Občianske médium – prototyp komunitného agregátora
- Participatívne rozpočty – Magistrát BA, RK, Participatívne Mlyny, BANM, BB
- OpenData.sk
  - OpenData podpora komunit
  - Účasť v pracovných skupinách, štandardizácia, www.dataforum.eu
  - Idea FP7 projektu www.comsode.eu
Components Supporting the Open Data Exploitation
- Viac na www.utopia.sk , www.opendata.sk

Participatívny rozpočet

- PR ako agenda OSN – UN DP
- Cieľom je dobre spravovaná a transparentná samospráva, za aktívnej účasti občanov
- Mnohé príklady zo sveta
- Základné možnosti pre verejnosť
Transparentné a štandardizované:
  - (1) procesy presadenia vlastných priorít, zámerov, návrhov,
  - (2) spolurozhodovanie o prioritách samosprávy,
  - (3) zúčastnenie sa prípravy projektov, zadaní a obstarávaní,
  - (4) dohliadanie nad celým procesom vrátane interných procesov samosprávy.

Sektorové členenie samosprávy

Občiansky sektor

Participatívny strom – sieť komunit:

– Teritoriálne (geografické) komunity:

- (1) Bydlisko
- (2) Pracovisko
- (3) Miesto štúdia

– Tematické komunity:

- (1) Podľa služieb pre občanov (oddelenia magistrátu, mestské podniky, ...)
- (2) Podľa reprezentatívnosti, na základe populačných skupín (seniori, mládež, rodiny s deťmi, ...)
- (3) Podľa odborného a záujmového zamerania občanov (urbanizmus, infraštruktúra, školstvo, voľný čas, ...)

Participatívna komunita

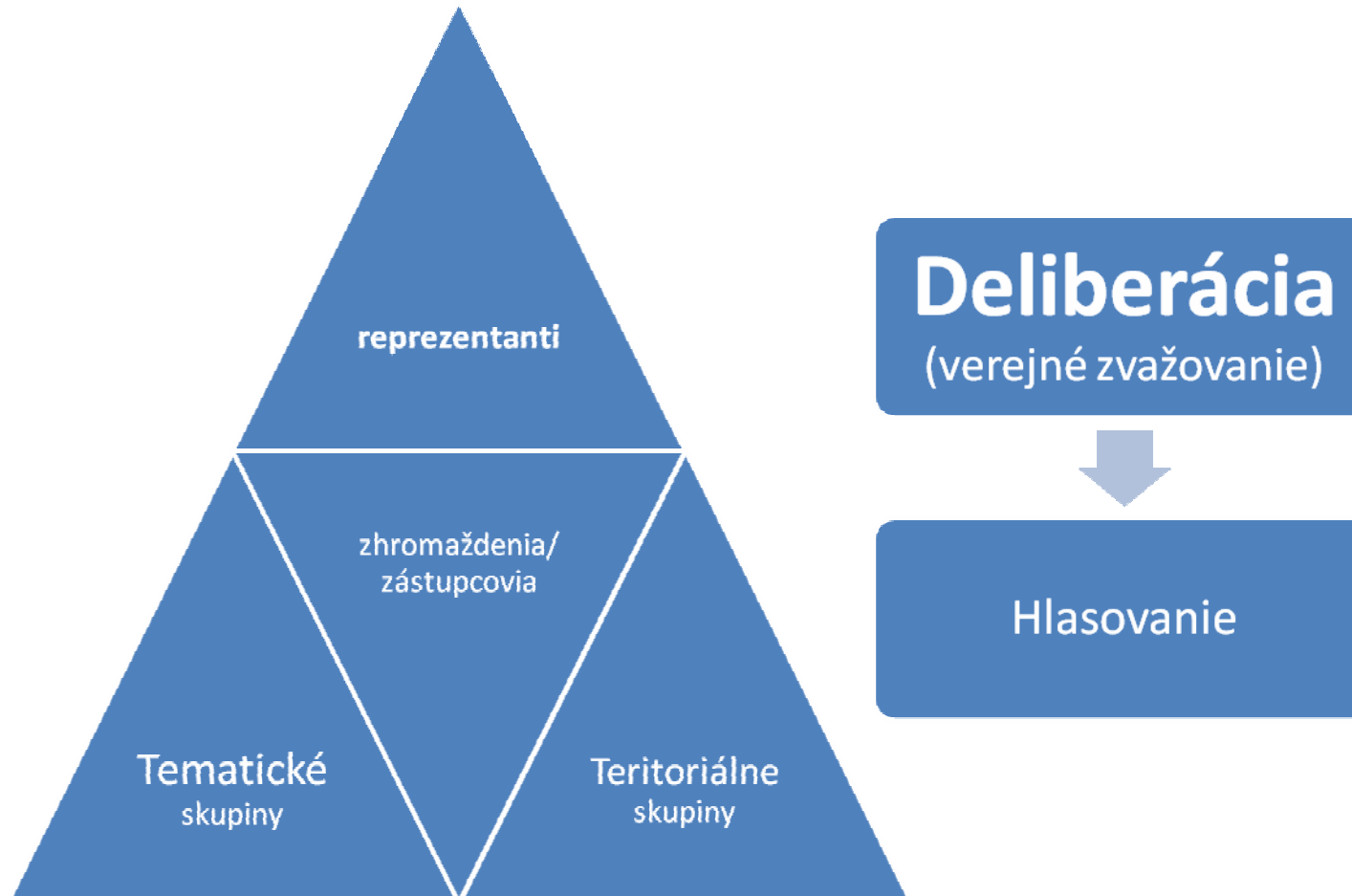
◎ Základná funkcia:

- vytvorenie **partnerskej**, neformálnej, ale **formalizovanej** občianskej štruktúry pre samosprávne inštitúcie
- Využitie nástrojov vzájomného **vzdelávania** a **deliberácie**
- **Konsenzuálne rozhodovanie, ak je to možné.**

◎ Základné úlohy:

- posilnenie samosprávy
  - komunikácia so samosprávou ohľadom aktuálnych problémov
  - príprava a realizácia procesov PR v miestnych podmienkach
- navrhovanie a presadzovanie vlastných priorít a alternatívnych riešení
- kritika a kontrola samosprávy

PR Proces

Procesy PR z pohľadu komunity

- Formovanie komunity - inklúzia nových členov
- Definícia **priorít** komunity
  - Dlhodobé priority
  - Priority pre dané obdobie
- **Príprava projektov**
- **Príprava** podkladov pre **obstarávanía**
- Verejná prezentácia, deliberácia
- Delegovanie zástupcov
- Verejné zvažovanie celého PR
- **Realizácia** projektov **samosprávou** a ich verejná kontrola

OpenData a PR

OpenData čiastočne zrealňuje utopickú víziu PR

- umožňuje prístup k podkladom pre kvalifikované rozhodovanie občana
- umožňuje linkovať a filtrovať dáta priamo pre participatívny strom (podľa záujmu, **lokality**,...)
- znižuje cenu prevádzky PR a participatívnej demokracie
- štandardy pre zverejňovanie dát
- nástroje a metodiky na spracovanie a vizualizáciu dát

Potenciál

- Výrazné posilnenie kompetencií zastupiteľstva.
- Transparentné a štandardizované zapojenie občana.
- Transparentný proces stanovovania **priorít** a z nich vyplývajúcich **služieb** poskytovaných samosprávou a ich **pravidelná verifikácia za účasti občana**.
- Spoluúčasť občana na tvorbe **zadaní projektov** realizujúcich potreby definovaných služieb vrátane **participácie verejnosti na tvorbe zadaní pre verejné obstarávania**.
- Občianska kontrola využívajúca:
  - štruktúru a procesy participatívneho stromu,
  - OpenData prístup k informáciám,
  - potenciál na výrazné zníženie korupcie a finančných únikov.

Potenciál 2.0

- Prepojenie tematických komunit ČR a SR
  - zdieľanie informácií, metodík, pravidiel a postupov,
  - preberanie projektov z iných samospráv,
  - spolupráca samospráv,
  - zdieľanie infraštruktúry a aplikácií
  - spolupráca občanov, priateľstvá, partnerstvá
  - spoločné, prípadne koordinované čerpanie z fondov, grantov,...
- Link OpenData samospráv
  - zdieľanie aplikácií, spoločné aplikácie, zdieľanie vývoja app
  - sledovanie trendov v dátach a rýchla identifikácia anomálií
  - nová ekonomika

Výzvy pre nás

Propagácia participatívnych mechanizmov

- Zavedenie participatívnych procesov je „drahé“
- Podpora občanov
- Politická podpora

Open Linked Data

- Absencia metodík k existujúcim technológiám
- Linkované dáta – spolupráca V4, prípadne + DACH región (AT, GE, CH)
- Národné registre – authority, popisné xml prvky, URI, atď – treba definovať inštitúcie, ktoré budú zabezpečovať operatívu
- Medzirezortná a **medzioborová** spolupráca na budovaní spoločných ontológií, autorít, ... a ich väzby na medzinárodné ekvivalenty

kto?

Ďakujem za pozornosť!

Vybrané projekty Utopie:

<http://www.utopia.sk>

<http://www.opendata.sk>

<http://www.comsode.eu>

Participatívne rozpočty v SR:

<http://pr.bratislava.sk>

<http://pr.banm.sk>

<http://pr.ruzomberok.sk>

<http://pr.banskabystrica.sk> – pravdepodobne funkčné od cca 1.1.2014

<http://kc.mlynska.sk/liferay/participativne-mlyny>

Gabriel Lachmann – <http://gabo.tel>